

Eseu despre Baltagul de Mihail Sadoveanu - comentariu literar

Mihail Sadoveanu, autorul acestei opere a fost unul dintre marii prozatori ai secolului al XX-lea. Opera sa cuprinde povestiri, nuvele si romane. Temele esentiale ale creatiei sadoveniene sunt istoria ("Fratii Jderi", "Neamul soimarestilor"), viata satului romanesc ("Hanu Ancutei", "Baltagul"), natura ("Dumbrava minunata", "tara de dincolo de negura"), conditia umana ("Locul unde nu s-a intamplat nimic", "Haia Sanis").

Incadrat in "monumentul sadovenian", romanul "Baltagul" este o opera reprezentativa a scriitorului sau, iubitor al oamenilor de sub cetina brazilor. Conceput intr-un timp relativ scurt, "Baltagul" se constituie ca o monografie a satului moldovenesc de la munte, avand ca puncte de plecare trei balade populare: Salga, din care preia setea de dreptate a eroinei; Dolca, care infatiseaza prietenia dintre om si animalul credincios si Miorita, din care sunt preluate simbolul, structura epica si conflictul, si fata de care reprezinta o replica si o continuare in acelasi timp. Motto-ul din "Miorita": "Stapane, stapane,/ Mai cheama s-un cane...", l-a facut pe criticul literar George Calinescu sa afirme ca "Baltagul reprezinta o Miorita in dimensiuni mai mari".

Realizat in numai saptesprezece zile si publicat in 1930, romanul reprezinta un poem al naturii si al sufletului omenesc.

Opera prezentata este o opera epica, adica un gen literar in care naratiunea, descrierea si dialogul altereaza, accentul cazand asupra naratiunii. Romanul este o specie a genului epic in proza, cu actiune mai complicata si de mai mare intindere decat a celorlalte specii epice in proza, desfasurata pe mai multe planuri, cu personaje numeroase.

Ca structura, "Baltagul" este alcatuit din trei parti care formeaza trei nuclee epice: asteptarea lui Nechifor Lipan, cautarea lui si pedepsirea ucigasilor, toate acestea, fiind prezentate in toate cele cinci momente ale subiectului.

Romanul incepe cu o legenda populara despre impartirea pe care a facut-o Dumnezeu la inceputul lumii, la care ciobanii au ajuns ultimii, pentru ca aveau mult de mers si nu s-a mai putut face nimic, in schimb Atotputernicul, pentru ca ii erau dragi le-a dat o inima linistita, dar ei tot la munte au ramas, ducandu-si traiul in conditii aspre. Apoi expozitiunea se continua cu prezentarea situatiei initiale. Timpul actiunii este limitat, intamplarile petrecandu-se de toamna pana primavara, adica de la plecarea oilor la iernat pana la intoarcerea acestora la pasunat (transhumanta). Locul desfasurarii actiunii este insa amplu, cuprinzand muntii stancosi ai Moldovei si deplasarea actiunii in diverse localitati precum Borca, Suha, Sabasa si Dorna.

In aceasta parte, autorul include elemente de monografie a satului, unde oamenii traiesc in respectul traditiei, caci barbatii sunt mai mult plecati cu oile, iar femeile pastreaza unitatea familiei.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Vitoria Lipan este o reprezentanta a acestei lumi, fiind nelinistita de plecarea sotului la Dorna, ea cauta sprijin la preotul satului, la manastire, apoi merge la vrajitoarea satului si in cele din urma depune o reclamatie la Prefectura.

Disparitia lui Nechifor constituie intriga, drept urmare femeia pleaca in cautarea sotului, fiind convinsa ca acesta nu se va mai intoarce. Ea se conduce in cautarea ei dupa semnele aparute in vis sau dupa cele pe care i le transmite natura.

Partea a doua a operei, adica desfasurarea actiunii, infatiseaza drumul Vitoriei prin munti. Ea intreaba de omul "cu caciula brumarie", prima urma descoperind-o la potcovar, apoi ea reconstituie fiecare urma a barbatului ei pana la Dorna. Aici afla ca a avut loc o mare vanzare de oi si ca Nechifor Lipan a cedat o turma altor doi ciobani, cu care a plecat apoi in munti la iernat.

Sadoveanu include alte elemente de monografie: un botez si o nunta, in ambele Vitoria se comporta dupa datina. De la Dorna va reconstitui drumul celor trei oieri pana la Suha si Sabasa, unde "omul cu caciula brumarie" nu mai apare in amintirea oamenilor.

Partea a treia a romanului se aseamana cu un demers politienesc, caci fara ajutorul autoritatilor, Vitoria descopera mai intai cainele disparut, pe care-l tine ascuns, apoi pe cei doi vinovati. Va descoperi in continuare cu ajutorul cainelui osemintele lui Nechifor Lipan si ale calului sau. Abia dupa aceasta va cere ajutorul autoritatilor. Ea va reusi cu viclenie si abilitate "sa ii intepe cu vorba" pe cei doi ciobani si il determina pe subprefect sa faca o ancheta, urmarind nu un furt de oi, ci o crima.

Inmormantarea sotului Vitoriei presupune un adevarat ritual: car impodobit cu cetina, buciunasi, bocitoare si preoti, bucate impartite pentru pomenirea mortului si praznic la care este poftita multa lume.

Acum, in fata oamenilor, Vitoria reconstituie crima si ii invinuieste pe faptasi de aceasta. Cel care l-a lovit pe Nechifor Lipan cu baltagul, Calistrat Bogza, isi piedre cumpatul sa-l loveasca din nou, dar de data aceasta pe Ghiorghita, fiul celui ucis. Cainele ii va sfasia insa beregata si in fata mortii, Bogza isi marturiseste fapta. Acest moment al demascarii vinovatilor reprezinta punctul culminant al romanului.

In deznodamant vedem imaginea Vitoriei care isi face planuri pentru viitor coplecita de griji gospodaresti si de cele legate de copii, semn ca lovitura aceasta pe care a primit-o neasteptat nu sta in calea continuarii vietii, pe care o va trai de acum doar cu amintirea celui pe care-l iubeste ca in tinerețe.

Vitoria Lipan este protagonista romanului. Ea este caracterizata in mod direct de catre autor inca din expozitiune: "Ochii ei caprii, in care parca se rasfrangea lumina castanie a parului, erau dusi departe. Fusul se invartea harnic, dar singur....Acei ochi aprigi si inca tineri cautau zari

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

necunoscute." Din aceasta descriere intelegem ca Vitoria nu inceta sa se gandeasca la sotul ei, care plecase deja de mult timp si nu se mai intorsese. De asemenea ne dam seama din portretul facut, femeia nu era in varsta, fiind o munteanca mai frumoasa ca celelalte. Ea nu ii isi arata temerile fata de copii ei, tine totul in ea, deoarece nu vrea sa-si sperie copii cu visele si superstitiile pe care le are. Pana si cuvantul "tatu-tau" il rosteste greu, cu emotie in glas, pentru ca se teme sa nu o podideasca plansul de fata cu Ghiorghita si Minodora, mai bine se incuie in odaia sa si plange singura acolo. Starea mamei obisnuita era "melancolia", dar ea era si autoritara, prin faptul ca ea nu doreste sa lase totul in mana politiei, ci mai degraba se ocupa insusi de aflarea criminalului.

Ca in orice opera epica, modul de expunere predominant este naratiunea, impletit cu dialogul si descrierea. Cu ajutorul acesteia din urma, autorul creioneaza elemente de monografie a satului.

Protagonista este convinsa de adevarul unor zicale populare, ca de exemplu: "Om cerca; cine nu cearca, nu izbuteste." in discursul epic sunt folosite regionalisme precum: "bondita", "stuh", "drusca", "tintirim".

Romanul "Baltagul", scris de Mihail Sadoveanu are un puternic caracter moralizator, autorul dorind sa ne incurajeze ca, prin orice rau am putea trece, viata se continua si trebuie traita asa cum se cuvine.